

ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

**Εθνικό Πλαίσιο Δημοσίων Συμβάσεων
Μελετών & Τεχνικών/Επιστημονικών Υπηρεσιών
Αξίας κάτω των ορίων των άρθρων 5 και 235 του ν. 4412/2016
(Αύγουστος 2024)**

Η παρούσα πρόταση υποβάλλεται προς το Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών, για την τεκμηρίωση της αναγκαιότητας εισαγωγής Εθνικού Πλαισίου διαχείρισης συμβάσεων με αξία χαμηλότερη των ορίων των άρθρων 5 & 235 του ν. 4412/2016.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι αρχές και οι διατυπώσεις που τεκμηριώνουν την αναγκαιότητα έχουν επιβεβαιωθεί ήδη από την Έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου έτους 2023.

- Η εφαρμογή του ν. 4412/2016 απαιτήσε τεράστιο όγκο τροποποιήσεων.
- Επιχειρήθηκε μία γενικευμένη τροποποίηση του νόμου (ν. 4782/2021), η οποία δεν διόρθωσε ιδιαίτερα προβλήματα.
- Το θεσμικό πλαίσιο καλύπτει με την ίδια διαδικασία και το ίδιο διαχειριστικό κόστος όλες τις δημόσιες συμβάσεις, ανεξαρτήτως του είδους (μελέτες, έργα, υπηρεσίες και προμήθειες) και της αξίας τους (άνω και κάτω των ορίων της ΕΕ), δημιουργώντας ένα ογκώδες πλαίσιο που δεν απευθύνεται σε όλους τους χρήστες.
- Η σύνταξη των επιμέρους τμημάτων από διαφορετικούς φορείς δεν επιτρέπει να επιτευχθεί η ενοποίηση των διαφόρων πλαισίων, η οποία όπως αποδείχθηκε στην πράξη δεν παρείχε βελτίωση της διαδικασίας.
- Ο ν. 4412/2016 περιλαμβάνει την Ενότητα 3 του Τμήματος IV στο Βιβλίο I («Ειδικά καθεστάτα συμβάσεων»), με τίτλο «ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΤΩ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ», και αντίστοιχες διατάξεις υφίστανται και στο Βιβλίο II (Τμήμα IV: Ειδικά καθεστάτα συμβάσεων, Ενότητα 3 «Συμβάσεις κάτω των ορίων εφαρμογής»). Επίσης, σε διάφορα άρθρα που αφορούν τις διαδικασίες διενέργειας του διαγωνισμού, εξαιρούνται ρητά οι συμβάσεις με αξία χαμηλότερη των ορίων. Η διασπορά των διατάξεων αυτών σε ένα αχανές κείμενο, δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την εφαρμογή τους για τις συμβάσεις κάτω των ορίων. Επισημαίνεται ότι ο συντριπτικά μεγαλύτερος αριθμός των δημοσίων συμβάσεων της χώρας είναι κάτω των ορίων της ΕΕ. Η χρήση ενός δυσκίνητου θεσμικού πλαισίου αυξάνει το κόστος εφαρμογής για τους χρήστες (Αναθέτουσες Αρχές και Οικονομικοί Φορείς).
- Στην Ελλάδα, το ποσοστό των Μικρο-Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ) είναι μεγαλύτερο του αντιστοίχου της ΕΕ, με αποτέλεσμα οι αστοχίες που

διαπιστώνονται στην Έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (έτους 2023) να έχουν μεγαλύτερες επιπτώσεις στην Ελλάδα.

2. ΣΤΟΧΟΙ – ΑΡΧΕΣ – ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Βασικοί στόχοι της υιοθέτησης Εθνικού Πλαισίου ανάθεσης και εκπόνησης Μελετών και Τεχνικών / Επιστημονικών Υπηρεσιών κάτω των ορίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης πρέπει να είναι:

1. Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υποστελεχωμένων αναθετουσών Αρχών, ιδίως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
2. Η ανάπτυξη ενός δημιουργικού και αποδοτικού περιβάλλοντος για την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, ώστε να αποτελέσει ελκτικό παράγοντα νέου δυναμικού.
3. Η ενσωμάτωση της ουσίας των Ευρωπαϊκών Οδηγιών για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με την προσέλκυση νέων οικονομικών φορέων.
4. Η εισαγωγή ουσιαστικών ποιοτικών χαρακτηριστικών και κριτηρίων εμπειρίας και επάρκειας των παρεχόντων υπηρεσίες στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής των αναδόχων, και
5. Η δημιουργία ενός συνεκτικού και ευέλικτου θεσμικού πλαισίου, που να καλύπτει τις ιδιαίτερες ανάγκες του συστήματος παραγωγής δημοσίων έργων.

3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

3.1 Οι προβλέψεις του ν. 4412/2016 για τις συμβάσεις κάτω των ορίων (άρθρα 116-128 Βιβλίου Ι και 326-333 Βιβλίου ΙΙ), θα πρέπει να εισαχθούν στο νέο θεσμικό πλαίσιο, με τις κατάλληλες προσαρμογές προς τις διατάξεις των Οδηγιών της ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές αφορούν στα κάτωθι θέματα:

- Επιλογή διαδικασιών
- Συμβάσεις ήσσονος αξίας
- Απευθείας Αναθέσεις
- Συμβάσεις Τεχνικής Βοήθειας
- Προθεσμίες διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων
- Προσκλήσεις σε υποψήφιους – κριτήρια επιλογής
- Έννομη προστασία *(υπό συζήτηση να υπάρξει δικαιοδοσία οργάνου για την εξέταση ενστάσεων. Αν καταργηθεί η τεχνική προσφορά, να εξετάζεται από την Υπηρεσία, με παράβολο και θέσπιση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος προς εξέταση)*
- Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών
- Συμβάσεις επίβλεψης – έργων και μελετών.

3.2 Πρόβλεψη περιγραφής διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμού:

- Με ανοικτή και κλειστή διαδικασία
- Με ενιαία σύμβαση, εφόσον είναι γνωστή η ζητούμενη λύση

3.3 Άλλες προτάσεις:

- **Ανεκτέλεστο δημοσίων συμβάσεων μελετών**, με βαθμολόγηση ως κριτήριο επιλογής, λαμβάνοντας υπόψη το δυναμικό του διαγωνιζόμενου. Το ανεκτέλεστο μπορεί να ισχύει κατά κατηγορία μελέτης, ανάλογα με την υπό ανάθεση, ή ανεξάρτητα με την υπό ανάθεση, για το σύνολο των ανοικτών συμβάσεων. Πρέπει να γίνει διάκριση για τις ενεργές και μη ενεργές συμβάσεις. Να οριστεί ο όρος «ενεργές συμβάσεις».
- **Εντοπιότητα**, ως κριτήριο ανάθεσης ή ως κριτήριο επιλογής.
- **Κατάργηση των απροβλέπτων για τις συμβάσεις των 30.000 ευρώ** (απευθείας αναθέσεις), και πρόβλεψη απρόβλεπτων εργασιών κλιμακωτά, π.χ. 0% από 0 ως 30.000 ευρώ, 5% από 30.000 ως 50.000 και 10% για τις υπόλοιπες συμβάσεις.
- **Κατάργηση δημοσίευσης** σε εφημερίδες.
- Εισαγωγή εναλλακτικά:
 - «Φινλανδικού Μοντέλου βαθμολόγησης», ώστε να λαμβάνεται υπόψη η μεσοσταθμική διακύμανση των προσφορών, με εισαγωγή της βαθμολόγησης του τεχνικού αντικείμενου, ώστε να μην δίνεται δυνατότητα χειραγώγησης της προσφοράς, ή
 - Απόρριψη προσφορών όταν η έκπτωση είναι μεγαλύτερη από 10-15 μονάδες από τον Μέσο Όρο.
- **Κατάργηση ειδικής τεχνικής ικανότητας**. Πιθανόν να επιτρέπεται μόνο για εντελώς ιδιαίτερες περιπτώσεις ή και καθόλου, αφού αν υπάρχει εξειδικευμένο αντικείμενο μπορούν να πάρουν έναν εμπειρογνώμονα.
- Να συνεχίσουν να ισχύουν οι τάξεις των μελετητικών πτυχίων και η υποχρεωτική εγγραφή στο μητρώο ([σε συνδυασμό με το Π.Δ. 71/2019](#))
- **Κατάργηση της οικονομικής & χρηματοοικονομικής επάρκειας**
- Κατάργηση του ISO ως απαίτηση, ή αν ζητείται να μπορεί να αντικατασταθεί με Πρόγραμμα Ποιότητας Μελέτης ή έκθεση κανόνων καλής πρακτικής, με τις βασικές αρχές ενός ISO, και αν προσκομιστεί πιστοποιητικό ISO, να γίνεται δεκτό χωρίς έκθεση ή ΠΠΜ

3.4 Άλλες επισημάνσεις:

1. Το προϋφιστάμενο πρωτογενές πλαίσιο, με ειδική αναφορά στα σημεία τα οποία οι οδηγίες της ΕΕ θέτουν ως στόχους τη:
 - Διαφάνεια
 - Δημοσιότητα
 - Τεχνική επάρκεια,
 θα μπορούσε να αποτελέσει βάση αναφοράς
2. Μείωση των σταδίων έγκρισης και αποφάσεων της ΑΑ. Η πολιτική διοίκηση των ΑΑ να εμπλέκεται και να αναθέτει τη σύμβαση στον αποδεδειγμένα τελικό ανάδοχο, μετά τους ελέγχους που θα εκτελεί η Επιτροπή Διαγωνισμού.
 - Επαναφορά αποφάσεων στα όργανα της ΑΑ που έχουν την τεχνική επάρκεια της κρίσης και ισχυροποίηση της Επιτροπής Διαγωνισμού.

- Η επάρκεια και καταλληλότητα να γίνεται με σαφώς προσδιορισμένα έγγραφα όπως:
 - Εγγραφή σε Μητρώο
 - Φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα
 - Υπεύθυνη δήλωση των Ο.Φ., όπου δεν υπάρχουν δημόσιες καταγραφές (π.χ. Ποινικό Μητρώο κ.λπ.),
το οποίο θα ελέγχεται σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο (π.χ. υπογραφή σύμβασης).

ΣΧΕΔΙΟ